

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

187. szám.

Pest, october 20. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizethetni helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettek.

Pest oct. 20.

Ma délig annyira ujság nélkül volt a főváros, hogy a hirlapírók nem tettek egyebet, mint rágták a tollat.

Jó étvágy kívánatul azonban, déli 12 órára gyűlés hirdettetvén, hallottunk holmi egyet mást.

Először is mindjárt egy csiklandós dolgot.

Görgei ezredes seregünk jobb szárnyának vezére Ausztriában a Duna jobb partján táborozva, a múlt éjjel azt veszi észre, hogy feléje egy pár osztrák menő csapat sötét lovasság közeledik.

Uczu, hajrá... megtámadja őket, és szerencsésen szétveri.

Pompás dolog. Ilyen ember kell nekünk. Manó vigye el azokat, kik még most is diplomatizálnak, választmányoznak, deputatióznak.

A tudósítás csak annyit mond, s többet semmit. Nem tudni, történt-e azalatt más valami is, mert eddig még az osztrák hadsereg diplomacie nem tartatott ellenségnök.

Jellacsich már túl van Bécsen, s hozzá csak Auersperg seregein keresztül lehet térni.

Seregeinkben a reorganisatio szerencsés sikerrel meg van kezdve.

A rendes sorkatonaság egymásután kapja a nemzeti zászlót, és színeket. A tisztek közül többen elhagyták a tábor, vagy nyugalomba tétettek.

Mind a mellett sok még a teendő. Még van egy pár kemény csomó. De midőn e sorokat írjuk, Kossuth aligha ott nincs már a táborban, s ő ott oly mindenható lesz, mint volt a parlamentben. —

Azok, kik a táborból jönnek, nem győzik eléggé magasztalni azon lelkesedettséget, mellyt minden embert keresztül hat.

A sok vidéki szíves, debreczeni, pataki diák, kik a honvédek közé álltak, a sorokba jó kedvet vittek, daczára a kedvezőtlen időjárásnak viadság és elmésség és mulatság uralkodik mindenfelé.

A szemléni bataillonba vagy tizenhét jóra való diák, a pataki collegium kantusából vette be magát. Ezek a zászlókat mindenféle magyar nótákra betanították.

Szemtanuk szerint valami lélek emelő jelenet, midőn így egy egész bataillon rá kezd énekelni.

Régei elszóttunk mi már a valódi magyar nemzeti látványoktól. Századok óta nem mutatunk mi fel bár mi csekélyt és mi nemzeti önállóságunkra mutathatna. — Itt van végre egy dicsőségeseen lelkesedett hadseregünk.

Egy rögtönözött hadsereg, melly azon perczben, midőn az ellenség betört az országba nem is létezet, és Székesfehérvár körül a dolyfős és elbizott ellenséget megverte, s kiűzte az országból Bécs alá s ott egy maradványa a futó seregnek csak úgy menekülhetett meg, hogy Auersperg general háta megé bujdosott.

A fővárost a veres sújtásu egyen ruhás tisztek egészen ellepiék, a színházban minden harmadik ember hadnagy.

Mit mondjunk az égből hullott tüzéségünkre?

Seregeink előtt ha az újabb küldemények megérkeznek, halva ügyü hirdetendi a világnak, hogy Európában egy új független hatalom támadt fel. —

És a mi még ennél is inkább örvendeztetni a hazafi lelkét, már e rövid idő alatt tuntek fel többen, kikből a legjelesb hadvezérek válhatandnak, ott van Vatter alezredes Görgei és Perczel ezredesek, Kis Ernő tábornok, s több mások, kiknek eddig még csak az alkalom hiányzott magokat kitüntetni.

Igen népszerű név a táborban még Mack tüzer kapitány, azon férfi, kinnek a nemzet egyedül köszönheti, hogy tüzéségünk van. Batthyánira el lehet mondani, hogy az egész tüzéség csak rá volt erőszakolva, az ő ministeriuma alatt a magyar tüzereken egymásután történt a sok elkedvetlenítő rendelkezés.

És ime most e tüzéség nemzetünk egyik első rangu kincse.

Meg vagyunk győződve, hogy Mack kapitány egy újabb ütközet után őrnagynak fogja magát érdemesíteni.

Perczel Móricz Letenye táján Nugent seregét megtámadta s erős helyéből kivertte. Az ellenség

át vonult a Morva folyamon. Perczel utána s az ellenségtől 700 embert elfogott.

Nugent félre vonta magát, csapatainak pedig elhatottak a Dráváig.

Mind ezek a mai ülésben az ujság hallásra összehívott képviselőknök hivatalosan az elnökötől bejelentettek.

Tudomásunkra esett, hogy Majthényi komáromi várparancsnok generállá nevezetett ki. —

Pest oct. 20.

Erdélyben folyvást, s mind inkább kutyásodnak az állapotok.

Kövár vidéken már egy megyei tiszt sincsen, minden falu Urbán Naszodi parancsnoknak hódol.

Csudálatos. Az oláh nép, melly eddig minden nemzetet eltűrt, csak a németet, s különösen a katonaságot gyűlölte, most ezekkel szövetezik az alkotmányosságot képviselő, s a szabadságot mindenki vel megosztó magyar nemzet ellen.

Csudálatos az oláh kompaniában a nyánczokkal! — Roppant tortuosításokon kellett e nép lelkének keresztül menni, hogy egy illy extremitásra vetemedjék.

Teleki Sándor kövár vidéki főispán sietve jött Pestre elbeszélni a kormánynak minő veszedelem van ottan.

És reméljük, hogy a mostani kormány több belátással fog bírni, mint az előbbeni, mellynek optimismusából keletkeztek mind azon keserű gyümölcsök, mellyeket most nyeldesztünk kell.

Akkor sem hitték, hogy baj van Horvátországban. Tréfának vettek mindent. Azt hitték, az egész világ olyan táblabíró faj, mint mi vagyunk, hogy a légynek sem ártunk.

A journalistika az unio kimondása óta zajong Erdély miatt.

És mégis mind eddig ott semmi sem történt, egy grand seigneur comissarius kinevezésén kívül, ki ott excellentiáztatja magát, és temérdek papirost felprédál, de melletté fél szemmel nézi, hogy az egész ország lázadásban süllyed.

Horvátországot megvertük.

Itt lesz nem sokára a másik vendée: Erdélyország, melly Gallicia felé fogja magát kapcsolatba tenni a gullotin alól megszökött dynastiával. —

A mennyire értesülve vagyunk a Kövár vidéki magyar pártnak ezek kívánságai:

Kormánybiztosnak neveztessek ki Eötvös Mihály, ki a szatmári nemzetörséggel a veszély pillanatában érkezett az oláh faluk közé.

Adjon a kormány négy ágyút, s egy pár tü-zőt, kik aztán ottan fognának másokat betanítani.

Adjon a kormány ezer darab fegyvert, mer egy pár hét múlva tízezer sem lesz elég.

A szatmári nemzetőrség azon részét, melly kövárban működik, fizesse a status, mint rendes hadi operatiót tevő testületet, mert ez a megyérc nézve elviselhetlen teher kezd lenni.

Azt mondják Teleki Sándor e kívánatokhoz kötötte állását.

És igazsága van. Ő tudja leg jobban millyen nagy a baj, s mind eszközökkel képes azt legyőz-ni. Ha a kívánt eszközök neki meg nem adatnak, a felelőséget nem vállalhatja magára. Vegye át a kormányt egy olyan gonie, ki az oláhokat vil-lámlással, menyörgéssel, s nap fogyatkozás csi-nálásával reméli compesealhatni.

Szegény nép... mellyre a szabadságot és jó lőtét fegyverrel kell rá tukmálni.

De miként fordul el a becületet érező kebel azon nyomornaktól, kik e népet hitvány zsoldért így a gazság prédájává teszik.

Pest. oct. 19.

Több levél van kezünkél a királyhágón túli földről. Egyhangúlag, két tényről bizonyítanak e levelek.

Hogy a hajdani Erdélyben valóban kutyául állanak a dolgok.

És hogy az ottani emberek egyről egyig el-vesztették fejüket, gondolkozó tehetségüket, tán akarat erejüket is.

Az olvasó ha meggondolja, hogy egész Ma-gyarországnak egy ötödét tevő földről van szó, meg fogja bocsátani, ha egy hasábot szentelünk e föld legközelebbi multjának, s legközelebbi teon-dóinek elbadasára.

Mihelyt az uniót kimondá, Erdély utolsó ren-deinek lelkesedése, sőt már az eszme megpendü-lésével, elkezdődtek a reactio részéről a leggya-lázatosabb bujtogatások, a szászok és oláhok kö-zött. Ezek csak hamar egyenesen nemzetiségünk elleni irányzatúvá váltak. Az időben, midőn a po-koli reactio ocsmány művei még ujdonság valá-nak, sokszor szóltak a pesti lapok e bujtogató-sokról s most azokra visszatérni időnk s kedvünk nincs. Rövideden megmondjuk az eredményt.

Egész Erdély egy kegyetlen oláh lázadás vér napjának elbestedjén áll. Tán mire e sorok sajtó alatt izzadnak, izzad véreben az ottani alsóbb és felsőbb aristocratia.

De — — szinte azt mondók: de megérdemli. Nem mondtunk volna valami nagyon csodatolást.

Soha a nap alatt gyávább nép nem élt, mint az erdélyi aristocratia martius óta.

Az oláhok, ugyszólva, permanens gyűlést tar-tanak Balázsfalván, hova a nép capacitálódni me-gyen, s a bujtogatók maszlagától megrészegülve tér haza. Ez Erdély szívében történik.

Alvidéken Orlát, oláh-katonai helység, visel hasonló szerepet.

Fenn, az észak-keleti részek Mekkája, részint Monor, részint Naszód. Itt tartja székét Jellacsich aimable-miniatur-je Urbán. Ide gyűlnek az egész országból (megszoktuk országnak mondani Er-délyt) nemcsak az oláh helységek lakói, hanem számtalan magyar, és Tordamegye felső részé-beni szász faluk népe is seregostól. Mit csinál itt velök Urbán, ez még a regényes oláh-szász-osz-trák complott mysteriumai közé tartozik. Mondják, mint bizonyost, hogy itt kemény esküt tesznek le az ausztriai ház és a sárga-fekete zászlók hűsége-re a népek ezrei.

De mivel ide különböző szőrü bőrű emberek gyülekeznek, az ügyes tactica emberei különböz nyelven is beszélnek velök. A volt alsó ne-mességnek menyre földre esküsznek, hogy az urbériségek visszaállítanak, ha esküszik az Ur-bán zászló alá. Az oláhságot a magyarok kiirtá-sával s minden magyar birtok felosztásával és egy dák-birodalom mennyei örömeivel kecsegte-tik. Végre a volt urbéres osztály magyarajku ré-szét vagy egyszerűen a nadragosok kiirtásával, vagy csak általában a fenyegetett, de általok meg-mentendő császár magas kegyelmével biztatják.

Azon közben az aristocratiaát megszálván a páni félelem, asszonyokhoz sem illő mértékben, sírnak összedugott kezekkel. A boldogemlékeztű ministerium, egy hozzá illő biztost küldött Vaiban, ki holnapok alatt semmit tenni nem tudott. Ujab-ban ismét kormánybiztosoktól hemzseg Erdély, kik semmi egyéb eredményt, egy Urbánnak pénz segítséget vivő pénztárnok elfogatásánál felmu-tatni nem tudnak. Na, közelebből vagy hét mi-norum gentium bujtogatót felakasztának. De aztán ott vannak a Veér Farkas féle dézsi gyávaság historiák, ott van az erdélyi aristocratiaék nem szűnő, sőt nevekődő rebegése, jajveszékése min-den tett nélkül.

Erdély l a te nagy erélyű férfiak, kik az ab-solutismus ellen olly jól tudának dörögni, nevet-séges asszonyokká törpülének le. Hét hónap alatt nem tudtak annyira menni, hogy Pap Sándort, ki állítólag a császártól kapott kereszttel mellén, nyilvánosan bujtogat, feltudják akasztani.

Ma, hét hónap múlva, a fehérvári erősség, — az egyetlen királyhágón túl, a legvastagabb schwarzgelb kézben, az egész katonai hatalom Puchnernél, (ki olly szerencsés volt, hogy Latour legutolsó levelét hozzá íntézte) — Mikás fogsá-gából szabadon bocsátva, azon hivatalosan hir-detett clausulával, hogy a kormányzóék (quel monstre est ça? parancsára minden bujtoga-tók illő kezesség mellett szabadon bocsátatnak. Sajnáljuk szegényeket.

Csuda-e, ha elvész Erdély gyáva aristocra-tiaja?

De van a dolognak egy más oldala is, mit, ha jól emlékszünk, még senki meg nem pendített.

Erdély népe a bujtogatók által, nem csak hogy monarchiás, de sőt absolutisticus érzelmekkel van saturálva. Ők a szabadság e korában, nem-hogy elemmentek volna, de ez ocsmány bujtogatók által, még hátra vezettettek; mert most, midőn egész Európában minden royalistának megnyil-nak fátyolozott szemel, s Páristól Pestig egy hang van: átok a népeket sötétben és ián czban tartó királyságra, most ne-

kik istenök a császár. Melyik császár? A magyarnak soha se volt császára, s ha Isten s camarilla tovább is akarja, egy pár hét alatt ki-rálya sem lesz. És itt figyelmet kérek: midőn Ma-gyarország nem sokára kifogja mondani végza-vát e z ü g y b e n, akkor Erdély elcsábított, meg-csált, lelkiileg megmérgezett népe, bujtogatói ál-tal vezetve, úgy fog elé állami, mint a sötét abso-lutismus sötét arriere-gardeja. Igen uraim! Ki-pusztult innen Jellachich, kipusztult Latour hatal-ma, de vigyázzatok, Erdélyben még van egy sze-rencsétlen csorda, mellyel szomorú, de szükséges csatát kell küzdenünk.

Fogja-e elbirni a felelet terhét azoknak lel-ke, kik ott ügyeinket ennyire hagyták menai? Erdély a leggyönyörűbb országok egyike, a szem nem hiszi el, hogy itt sötét harozok vérmezejévé válhatnak a bájos természet. Pedig, higgyétek meg, úgy lesz, ha r ö g t ö n, újra mondom r ö g t ö n nincs segítve.

Száraz tényeket mondék el eddig, de csak század részét se annak, mit mondhatam volna. Most szintolly szárazon mondjam meg az egyet-len lehető gyógyszert.

Előbb jegyezzük meg, hogy vannak esetek, midőn a terrorismus a legtisztább humanitássá vá-lík.

E szomorú esetekben Beccaria se volna olly bolond, oratiókat tartani a halálbüntetés, a tör-vényes vérontás ellen.

Erdély illy kétségbe esett helyzetben van.

Nem csak az ottani Magyarországnak, de m'ut érintém s z e n t ü g y ű n k n e k érdekében mulhat-lan szükség a cudar bujtogatók minden ke-gyetlenség nélkül, de annál szigorubban terro-rismust gyakorolni.

Kivétel nélkül, oláhok vagy szászok, urak, nem urak, mindegy, kézre kell őket kerítettüni, és haladéktalanul felakasztani, a népet nem bántva.

Ha lehet, ha még nem késő.

Nem vagyunk ott, s azért nem tudjuk e poroz-ben nem később-e el már a gyógysszer, azaz nem ment-e a reactio hatalma annyira, hogy hőrcsei közül a bűnösöket kivenni már lehetlen.

Ekkor még szomorúbb az orvosság.

Kénytelenek vagyunk a reactio egész táborát, mellynek nagy része ártatlan elcsábítottak, — össze lövetni, vagy legalább lövetni addig; mig lefegyverezve nincs.

Capacitatioára többé egyetlen percet se le-het vesztegetni. Világért sem.

Ha legnagyobb erőfeszítésbe kerül is, ha Er-délyben az egész székelység, az egész magyar-ság egy szálíg mind felkel is, meg kell lenni: meg kell rendíteni a reactio, az absolutismus tá-borát.

Gondoljátok meg, hogy szabadságunk szent ügye forog szóban.

Azonban Erdélyben egyetlen egy ember sincs, ki illy értelemben élére tudná magát ten-ni az ügynek, ki egészen fel tudna emelked-ni az események, és nézetek ssin vonalára. Szá-zat teszünk egyre, hogy oda a respublica mul-hatlan szükségének, (ha ugyan becülettel aka-runk élni) még csak szele seérkezett meg, midőn itt már olly hatalmasan fű és fátyörész, hogy ze-

néjétől tánczra perdül Latour lába, ereje pedig kispri Bécsből a vezeték nélküli embereket s megrendíti a trónt.

Ha Romában Caesar korában csak egy ember volt, Erdélyben ugyan egy sincs.

Innen egyet oda!

A historia pedig jegyezze fel az ottani magasabb és alsóbb aristocratiának példátlan gyávaságát.

U. I. Utólagosan írjuk, hogy Vaitól tegnapestre sürgöny jött, új veszélyekről, megtámasztásról tudósító. Ne sürgönyözzék az ur, sürgjön és sürgesse az ottaniakat.

Pest, oct. 20. 1848.

A „fővárosi csapat“ megérkezett.

Különbféle hírek terjengnek felőle Budapesten.

Minden félreértés és balmagyarázat kikérülése végett szabadjon röviden ide igtatnom e csapat eddigi történetét.

E hó elején Budapesten népfelkelés hirdették Jellachich ellen. Mindenféle fegyverek osztattak a nép között. — Én Madarász László képviselő felszólítására magamra vállalám e felkelés egy részét organisálni.

Négy századra osztám fel a vállalkozó ifjúságot, s a nyert fegyvereket rendszeres truppoknak osztám ki. —

Azonban levél érkezett Csányi biztostól a velenzei tábor színhelyéről, melyben a honvédelmi bizottmányt felszólítja, miszerint „ha 100 fegyveres embernél több nincs is készen: de azt küldjék gyorsan a táborba, mert csekély számú lelkes seregünket, az ellenség tömege bezárhatja, ha oldalvást felkelő néptől nem fedeztetik táborunk.“ —

E felszólításra az ifjúságból alakított fővárosi csapat ajánlkozott a táborba menni. Mártonvásár felé. Mindenki bizonyosnak tartá, miszerint Jellachich seregével egy két nap alatt végeznünk kell. — A fővárosi csapat tehát a budai hegyek közül tovább ment a nagy tábor felé, mely már ekkor Bicskőre húzódt.

Ekkor csapatunk napi díjat nyert, mint a mobilizált nemzetőrökkel s ideiglenes önkényesekkel történni szokott.

Embereink nagy részint két—három napra készültek, mivel mindenki azt vélte, miszerint ezalatt Jellasiccsali ügyünknek vége szakad. — Mindenki előtt tudva van, miszerint Jellasics a 3 napi fegyvernyug ideje alatt biztonságban megszükött, s Győrre vette útját. Utána húzódtak seregeink sebességgel. Mi a nagy sereg után siettünk legyen — völgyön keresztül, hogy az ellenséget utóljérjük.

Némelyek e fáradsalmas uttól vonakodtak: de a nagy többség lelkesen sietett előre. Ezeknek mindenfáradtságát megjutalmazá ama remény, miszerint: „az ellenséget utóljérjük.“ — Azonban Győrbe érkezünk már Jellasics onnan is tovább utott.

Első századunk jelen volt a Mosonyi megre-

hanásnál, hol egész csoport horvátot fogtak el vitéz huszáraink.

Dupla, tripla — marschokban siettünk Miklósfalvára, onnan Parendorfra a haza szélére; de Jellasics már ekkor Brucknál kiszökött az országból. Sajátságos malheur, vagy minek nevezem, hogy Jellasics gyakran csak egy állomásnyi távolságra volt tőlünk, táborunk őt folyvást nyomában üldözé és mégis soha el nem érhető. Azt mondhatni, miszerint mi az ő utócsapatát képeztük.

A parendorfi mezőkön táborot ütöttek seregeink, s a tábori élet elveit és nyomorait a fővárosi csapat is érezé. — Hogy valaki erős kalona lehessen, a fegyverforgáson kívül szükséges hozzá törődnie a tábori élet kényelmetlenségeihez is.

Itt kezdődtek a cabinet határozatok és ellenhatározatok-e vagy thema fölött: „átlépjenek-e seregeink Ausztria hatáira.“ — A hosszas tanácskozások szobájában történtek: a seregek pedig a pusztá mezőn sáttalan dombokon kénytelenültek vesztegelni. — E halogató rendszer sok lelkesnek kedvét elveszi. Egyszer már el volt határozva az Ausztriába menetel. Én lelkesítém csapatunkat, hogy ha szükség, készek legyünk Ausztriában is eldönteni hazánk sorsát, ők ezt felfogadák Száz nevű őrnagyunk jelenlétében. —

De a dolog megváltozott. Épen ellenkező határozat hallatszott, s már a táborban terjengott a hír, hová fogják a katonaságot téli szállásokra vinni. —

A fővárosi csapat csak néhány napra kötelezte le magát. S e néhány napot nem eredménytelen tábori veszteglésben, hanem csatában, Jellasics előtt akarta tölteni. Így jöttek fel a zalai felkelők is, s rendes napi díjakkal láttattak el, de a veszteglést elúnva, haza távoztak. Számosan jelentkeztek csapatunkból is, nyilváníták, miszerint haza akarnak térni, miután csatára nincs kilátás s ők ruhaneműekkel csak egy pár napra látták el magukat. Csapatunk egy része családi körrel bíró egyénekből állt, másik része polgári foglalkozáshoz kötött ifjakból, kik iparműhelyeiket hosszas időre el nem hagyhaták. Mig remény volt a közeli csatára, folyvást tartóztatám őket.

Elmondám Csányi kir. biztos honpolgárnak, miszerint: ezen csapat a tábori veszteglést unta meg, mert erre nincs elkészülve. Egyhangulag elfogadták egyébiránt mind, miszerint ismét készek lesznek fegyvert ragadni, melyhelyt a haza; úgy kívánja s komoly csatákra lesz kilátás. — Csányi biztos ur levélben is felszólítja csapatunkat, miszerint tartsuk meg, a mennyire lehet, organisált szerkezetünket, s új népfelkelés alkalmával mint egybeforrott egész lépünk fel. — Így távoztunk mi el a táborból, mintegy téli szállásra tűzhelyeinkhez tévedők. Pozsonba érkeztünk a táborból azon hír jött utánunk (oct. 15) miszerint a sereg egy új határozat következtében hirtelen indul át a határokon. S csapatunk nagy részekész volt e hírre ismét a táborba visszatérni, vagy egyenesen Bécsbe menni fel, Azonban az előbbi hírről rögtön jön a másik, (oct. 16.) miszerint seregeink már ismét visszahúzódtak. — Ekkor Pestre indulánk, s ide érkezünk látuk Kosuthot a táborba felhajtani. Kár, hogy e nagy honfi előbb nem jött fel a táborba, mert egyedül az ő egyénisége az, mi az ottani

határozatlanságot megszüntethetendé. Annyi bizonyos, hogy seregeinket nem az ellenség gyengíté meg, hanem azon unalom, és czéltalan időzés, melyre illy kellemetlen időszakban kárhoztatják.

Vasvári Pál.

Kolozsvár october 12.

Szerkeztő!

Kolozvárról valami viseltes schwarzegeb kapitányt ment Pestre. Ha már oda érkezett, kérem figyelmeztesse rája az illetőket!

Annak az urnak magyar neve van. Szöllősi Jánosnak hívják. gyermek éveit Prágában élte és később magyar ezrednél szolgálván, magyarul is beszél.

Mióta nyugalmaztatott, hetethét országai élteben, a slávnnyelveket betanulta és most a Latourialisintézmények korában, azon slávnnyelvek egységén és rokonságán dolgozott, melyeknek zavaros tüze, az ismeretes 1-ső Ferdinánd nevű kanóc által honunkat is lángba borítá.

Ezen nyelvtan-compagniat (mivel a muszka is benne van) Miklóscsár aranyos kezekkel simogatja.

Egyébiránt, hasonló reményben (az oláhnyelv miatt) Bibi eskonak dedikáltott a Sagana eljárásából.

A munka slávrésze most épen sajtó alatt van N. Szabendenben.

Azon nyelvtanról csak úgy kell gondolkozni, hogy az a schwarzegeb katonaság és néhány osztrák és muszka herczeg pártolására, szerző állítása szerint, 3000 előzetőt számít.

Illyesmit magyar könyv még nem látott. Szöllősi ur az osztrák birodalom slávszótárán is dolgozik. —

Sőt csupán Latour szellemű katonai hírlapra is szabadalmat nyert volt.

Ime hány és minő módokon is akartak ők a birodalom egységeért hatni.

Szellősi urnak, bizonyos schwarzegebekkel levelezése, hihetőleg, csupán az együttléli napok szellemében viszhangzó időzés.

De.

Ha ezen slávpolgát ur valamelyik magyar városban kormányzó vagy épen consulnak akarna lenni, valahol a Duna partján, azon esetre előre felkiáltom „vigillate“ !!

Egy magyarországi.

Világbéke!

Brüsszelben „világbéke-egylet“ alakult, mely azt kérdi: hogyan lehetne meg a világ háboru nélkül?

Ha volt egylet a világon, melynek pártolói voltak; ez lesz bizonyára, melyet minden miveltebb, emberi érzéssel dicsekedhető világ polgár pártfogolni fog.

Hajh! de az eszközök, mik erre vezetnek, már magok fognak véres harcot előidézni. De

ne berzedjétek ti világbéke barátai! a véres harczszal bontogatjátok a világbéke!

Fejtsék el a reactio tagjai! és a világbéke biztosítva van!

I. Szűnjenek meg a monarchák!

Ha volt véres harcz valaha, bizonyára ezek miatt volt. Ezek azok, kik a népek szavát soha el nem értik; daczoltak az örök igazsággal.

Ha a népek szabadságért eszenek: ezek villogó fegyverrel, börtönnel, hitóval felelnek.

Szívtett érdeküket a népek földült boldogságának romjain bocsolják meg.

Ritó a pogány bölcs azt mondá: hogy az ön alkotta köztársaság létrejöttén, a philozophiának kell virágoznia; vagy legalább a kormány székeken üljön a mély bölcsesség, az igaz philozophia.

Kérdem: e rendíthetetlen igazságra volt-e egyelet? Soha! Nézzük a legnagyobb fejedelmeket. Mi lette ezeket nagygyá? talán zsoldosoknak fegyverei? korán sem! ezek csak eszközök voltak magasabb céljalk kivitelére, mellyeknek alapja bizonyára egyéni bölcsességük, és erőnyességük volt.

Vagy miért lettek e nagyok hódítókká? talán hogy minél több népek nyögjenek zsarnoki vas-pálcájok alatt? nem! a zsarnokot az Isten sem segíti; hanem hogy minél több népeket boldogítsanak.

És mi ült többnyire a királyi trónokban? A bölcsesség helyett, a véletlen természetnek édes, vagy keserű gyümölcse, melly megédesíté, vagy elkésérté a népek életét.

Elzárták e gyümölcset a néptől, és a népet ettől; nem ismerheték meg egymást.

Az éveg alatt nevelt monarcha nem ismert mást mint kényelmet; nem ismert népet, népet, mellynek ő atyja, hanem csak szolgát, mellynek ő kényurasága; nem ismert kegyeletet, csak auctoritást, tekintélyt, mellyel hű népeit egy időre lecsendesítheté, de el nem némíthaté.

A monarcha népet és honát botorul úgy tartá, mint szekerét, és igaz marháját, mellyre kénye kedve kint alkudozhatik.

Ha a népek jogalk megadására kéri, egy átkozott vétóval tépi le a jogosság szentelt zászlóit. Ha követelnek, a polgári erényekből ördögi mesterséggel kivetkeztetett zsoldosokkal vereti szét a hű népet. Ha nagyobb az ellenérő, megad mindent, hogy szabadulhasson a hű néptől. A nép társzik, megnyugszik, s ünnepet ül.

A gonoszul nevelt gonosz monarcha begyűjti

tanácsosait; a visszahatás arany keresztes, csillagos vitézeit az ármány mülhelyébe (camerilla) és meghésszítik a népek boldogságának sirbaeresztő köteleit.

Hiába okokat fölfordani a monarchák mellett; hiába mag az alkotmányos monarchia mellett is, mert ez csak addig áll szűzen míg egy némelly fejedelem örök érez a teljes hatalmat magához nem ragadni.

A mondott béke-egylet hihető igen sok pártolóra fog találni; s olly terjedelmes egyeletnek, minőnek én remélem leendni, nincs e pontra nézve más tennője, mint fölhasználni a sajtó teljes hatályát; mellőzve a monarchák tekintélyét, a democratia terére lépni; annak igéit predikálni uton utfélen minden nemzeteknek, hogy elkészülve azon nagyszerű pontra, mellyre a monarchák soha el nem készítették volna népeiket: idővel a világszabadsággal együtt ünnepehessük meg a világbékét.

T...F...

Tudtára adatik mindenkinek, kit illet: hogy van Budán a vizivárosban egy plébános, ki még a mostani marczius utáni korban is holmi antidiuvianus csecsebecsék és pusztá titulusok után szemtelen módon kapaszkodik. Ő kegyelme már valami hat hét óta egy bérelt ficzkót járat házról házra óriási ivvel, mellyen irva van: hogy az alulirt jámbor hivek, egyáltalán könnyebben vélik elnyerhetni mennyei boldogságukat — hogy ha a megfutamodott felséges ur, plébánosok filkó fejére infulat nyomna. Mi az ilyen cifra titulusos papi comediákon már azon időkbén, midőn imosant has volt, még jobbára rá a legnagyobb érdem, igen sokat nevetünk — azért nem is hittük volna, hogy a mostani korban találkozók érett eszű pap, ki még aláírási ivekkel hajhássza az apát, vagy prepost titulust sine vitulo. Nem vártuk volna, különösen az említett fiatal plébánostól, kinek semmi, de semmi érdeme sincs — ki soha sem viszi be finnyás orrát a kórházba a betegek közé. — Ki annyira rest, hogy még azon nevezetes papi-gyűlésekbe, mellyekben a lelkes Budapesti papság közszerű reformpontjait tárgyalta, egyszer de egyszer sem jelent meg. Ki minden dolgot magától eltól szegény káplányaira — kikkel ő tisztelendősége még rádásul Marczius derekáiig igen aristocratico-despotice szeretett bántani. Vagy talán biszi, hogy elég érdem, ha pará-

dék alkalmával — ad captandam benevolentiam három négy cocárdával a la baráda billegtető stolziroz fels alá az utcákon? Magyar szív domine paroche, és akkor jobban fogják szeretni és tisztelni, ha csak egy cocárdája lesz is — őrt kell állani, mint azt a mostani időkbén — hol a rendes nemzetörség a sok szolgálattal annyira igénybe vétetik — több önnél sokkal különb és korosabb papok már tették is — vagy talán nem bírják el önnök uri vállalai a fegyvert — aut fors derogaret? — Oportet ergo renovari spiritu, azaz magyar szellemet kell felvennie — magyarul tanulnia — mit már rég tehetett volna — és le kell tennie anti-Kossuthianus elveit — ha mindezt nem teszi, akkor a sárga láncz és sárga kereszt a fekete taláron, önt igen jól fogja jellemezni. — Végre szerkesztő ur, megvalljuk, bár rülésig vagyunk szerelmesek capitalis lapjába, annyira, hogy el sem tudunk alunni, ha csak estenként frissibe végig nem olvassuk — még is szeretünk volna e cikkekésket az „Opposition“ czimű német lap számára beküldeni — hogy az illető atyus originalba olvashatta volna leczkéjét — de miután mi a német nyelvben csak dillettansok vagyunk, ezt nem tehetük — remélvén azonban hogy lesz valaki, ki a plébános uramnak megexplicálja. Budapest oct. 16-kán 1848.

Leo rugiens. —

HIRDETÉSEK.

Magyar központi vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik october 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 7 óra
" " " " " " " "	személyvonat délut. 1 óra.
Szolnokból Pestre.	
" " " " " " " "	Személyvonat reggeli 7 óra
" " " " " " " "	15 perczkor.
" " " " " " " "	Személyvonat délután 1 óra
" " " " " " " "	15 perczkor.
Pestről Váczfelé reggel	7 óra 30 percz.
" " " " " " " "	délután 3 óra
Váczról Pestfelé reggel	9 óra
" " " " " " " "	délután 5 "

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.